

Å anvende tankene i en oppskrift

Dyrk og spis med glede Aktivistisk matbok med oppskrifter fra egen hage er visuell kunstner Barbro Raen Thomassens tredje bok. Den er «et kampskrift og en motsats til matkjedenes uniformering».

TEKST OG FOTO: EVA KYLLAND

SOM UNG VOKSEN begynte Barbro Raen Thomassen å dyrke økologisk mat til sin egen familie. For noen år siden gikk følgende opp for henne:

– Jeg har sannelig en erfaring, både med kjøkkenhagen og hva jeg bruker grønnsaker, urter og bær til. Den har jeg lyst til å dele. Her har jeg noe å bidra med.

– Heldigvis begynner vi å forstå at mennesket ikke kan ture fram. Vi må tenke på hva som er godt – ikke bare for vår egen helse, men også jordas, sier Barbro.

Å være selvberget innebærer mye arbeid. Hun opplever det dypt meningsfullt. Tenk å legge et frø i svart jord, se det spire, vokse opp og bli til noe. For henne er glede helt innbakt i denne prosessen.

Konsekvens av refleksjoner.

Dyrk og spis med glede er in-

gen ordinær kokebok.

Den «inneholder ikke bare oppskrifter, men etisk reflekterende tekster om å spise ansvarlig, og om kjøkkenhagen og det vakre som underliggende drivkraft for å forandre verden. Her får du mine metoder for å oppnå sunn jord og sunn avling», skriver Barbro.

– I tillegg har det vært morsomt å velge ut noen av de mest brukte grønnsakene i hagen min og skrive om kulturhistoriene deres. Hvor i verden stammer de fra? Hvordan har de utviklet seg gjennom århundrene? Hvordan fant de veien inn i europeisk og norsk kjøkken?

Hun tror en del lesere vil starte med oppskriftene. Forhåpentligvis leser de også noen refleksjonstekster. Andre vil begynne der, de er mer opptatt av litteratur, liker å tenke. Men kanskje har de ikke reflektert over hva det kan komme til å bety i praksis. Barbro spør:

Dyrk og spis med glede
Aktivistisk matbok med oppskrifter fra egen hage

AV: Barbro Raen Thomassen

UTGIVER: Verbum forlag 2025

– Hvordan anvender vi tankene våre konkret i en oppskrift?

Utfordret av forlagsredaktør.

Med denne boka har Barbro Raen Thomassen fullført en trilogi. *Jord og himmel om du vil* ble lansert i 2019. *Som liljene på marken. Om å leve enklere* kom i 2011.

Hun er utdannet billedkunstner fra Ecole des Beaux Arts i Frankrike og Kunstakademiet i Bergen. Barbro arbeider allsidig, mest med skulptur, tegning og installasjon. Hun har blant mye annet stilt ut på European Cultural Centre's biennaleutstilling i Venezia og på øko-utstillingen What do we care about i Kina. Hun har flere ganger deltatt på Statens høstutstilling. Siste separatutstilling var *S for Seeds and Survival* i Norsk Billedhoggerforening i fjor sommer, der tre av skulpturene ble innkjøpt til Oslo kommunes

BRUK FANTASIEN. Det har vært utfordrende for Barbro å finne nøyaktige mål til oppskriftene. – For jeg pleier bare å tenke: Hva har jeg i hagen nå? Hva kan jeg bruke det til? Så har jeg smakt meg fram til retter. Hvis jeg følger andres oppskrifter og ikke har alt som står i dem, pleier jeg ta sånt vi har i huset. Jeg håper de som leser boka, vil la oppskriftene inspirere, og bruke egen fantasi.

kunstsamling.

Når den veletablerte billedkunstneren skal ha utstillinger, er det ofte aktuelt å lage en tekst til katalogen. Barbro følte etter hvert behov for å skrive den selv. Tekstene kan bli nøkler for besøkende til å få del i verkene.

Så skrev hun noen artikler, som det lå personlig engasjement bak, til aviser og tidskrift. En artikkel ble lest av en forlagsredaktør, som ringte til Barbro og utfordret henne: «Kan du tenke deg til å la det bli en bok?»

– Og da hørte jeg meg selv ganske raskt svare: «Ja, det kan jeg gjøre.»

Hun ler litt og legger til:

– Jeg likte å skrive stil på gymnaset. Etter at en av dem var delt med klassen, sa plutselig norsklæreren: «Kanskje du skal bli forfatter.» De ordene har dukket opp i meg senere. Likevel hadde jeg ikke trodd at jeg skulle bruke tid på forfatterskap. Men det har vært fint.

Så nevner hun skrivekurs med inspirerende Gro Dahle:

– Hun fikk oss vekk fra krokene og ut på dansegulvet, om jeg kan si det sånn. Hun poengterte stadig at skal en tekst bli god, må noe stå på spill. Det må bety noe at akkurat denne blir skrevet.

En nøkkel til nytt. Barbro skriver best om formiddagen, etter en god natts søvn. Ibland våkner hun med en idé i hodet.

– I løpet av natta skjer det mye i underbevisstheten. Kanskje jeg har balt med noe kvelden før, uten å finne en løsning. Så våkner jeg og kjenner: Ja, sånn kan jeg si det.

– Men oftest må jeg skrive det fram. Tankene klarer mens jeg skriver. Og det er godt med andres blikk utenfra. En

god redaktør er gull.

Barbro har alltid vært glad i å lese. Hva hun velger kommer an på hvor hun selv er i livet. Det har blitt mange romaner, men også sakprosa og i ungdommen betydde dikt særdeles mye.

– Jeg leser hva som helst bare teksten er god. Det spennende da er at jeg kan bli interessert i tema, som jeg ellers aldri hadde kommet til å befatte meg med. Litteraturen blir en nøkkel inn til noe nytt.

🍷 **BUGNER.** Grønncål, Palmekål og Pastinakk side om side.

🍷 **STILLHET.** Mobil eller tv eier hun ikke. Og når Barbro arbeider ute i hagen, velger hun naturens lyder. – Da vil jeg bare ha vinden i øret, fuglesang og rasling av løv. Stillheten blir stadig viktigere for meg, den gir konsentrasjon, samling, fatning på et vis.

Hun håper *Dyrk og spis med glede* vil bli det for noen av leserne.

Inviterer fremmede. Flere bilder i *Dyrk og spis med glede* viser et mangfold av mennesker samlet rundt langbordet til Barbro og ektemann Tore. Sammen nyter de retter Barbro har laget. Dette er noe paret ofte prioriterer, ikke bare når en matbok er på vei.

– Det er spennende med forskjellige mennesker som har bakgrunn i ulike kulturer. De tilfører alltid samtale noe jeg ikke har hørt før og kan lære av. Jeg liker å la meg overraske.

Barbro forteller om en opplevelse i München for flere år siden, da hun hadde utstilling der. En eldre dame ba henne hjem til seg. Vertinnen fortalte at når hun bød til gjestebud, inviterte hun alltid minst et menneske, som hun ikke kjente fra før.

– Jeg har ikke klart å følge opp dette. Men jeg synes tanken er fascinerende, sier Barbro. 🌿